

България при цар Иван Асен II

1207	1218	1230	1235
Цар Борил – криза и упадък на България	Начало на управлението на цар Иван Асен II	Победа над Теодор Комнин в битката при Клокотница	Възстановяване на Българската патриаршия

План на урока

1. Временен упадък на българското царство след смъртта на цар Калоян

а) Управлението на цар Борил (1197-1207)

- неуспешна външна политика – загубва земите на юг от Стара планина, Белград и Браничево
- Временна стабилизация след династичен брак на дъщеря му с латинския император
- борба срещу богомилството

1. Цар Иван Асен II – България на три морета

а) Дипломатически и военни успехи

- успешна външна политика с династични бракове – териториално разширение с земите на Белград и Браничево, Тракия и Македония
- Битката при Клокотница – 1230 г. – победа над Епирското десподство.

б) Духовен и стопански разцвет

- Икономически и културен възход
- Възстановяване на българската патриаршия – 1235 г.

Задачи

1. Как цар Иван Асен II си връща северозападните земи?
2. Как цар Иван Асен II си осигурява мир с Латинската империя?
3. Защо цар Иван Асен II води битка при Клокотница и какви са последиците от тази битка за позициите на България в Югоизточна Европа?

4. Коя църква издига цар Иван Асен II в памет и чест на победата си над латинската империя?

5. **Прочете и отговорете:** Защо цар Иван Асен II е обичан от българите, ромеите и от други народи?

4. Оценката на съвременниците

Той се прояви като най-добър човек между варварите, не само за своите, но и за чужденците. Той се държа по човешки най-вече към ромеите... Всички му се възхищаваха, защото не употребяваше оръжие срещу своите и не се опетняваше с убийства на ромеи. Затова той бе обичан не само от българите, но и от ромеите и от други народи.

Византийска „История“ от Георги Акрополит, първата половина на XIII в.

6. Попълнете празните места в текста: **Мирът и стабилността в държавата спомагат за оживяване на _____ и _____.**
Царят насърчава търговския обмен с _____ и италианските търговски републики _____ и _____ със специални грамоти. Започват да се сечат златни _____.

7. Запознайте се с информацията и отговорете:

Търново, днес гр. Велико Търново, бил столица на Българското царство две столетия (1185 – 1393). В писмените извори го наричали „Царевград“, „майка на градовете“, „втори по думи и дела след Цариград“. Повратите на времето са унищожили много от неговото величие и красота, но археологическите разкопки и реконструкции и писмените свидетелства помагат да разберем с какво е заслужил своята оценка през онези далечни времена.

1. Входът към крепостта Царевец. Външната порта (1) на „сечената скала“ с подвижен мост и главната порта (2) с правоъгълна кула.

2. Крепостната стена. Дебела до 3,4 м и висока до 10 м, със зъбери (1) и път на стражата (2).

5. План на Търново

1. В коя част на държавата е разположено Търново по онова време? (виж картата на стр. 65 в учебника)

2. Защо градът е мъчно превземаем?

Виж плана на Търново – илюстрация 5 и отговори

3. Какви укрепени части е включвал градът?

4. Кои квартали са се намирали в подножията между крепостите?

5. Къде са живеели българските царе и патриарси?

6. Къде са живеели болярите?

7. Къде са живеели чуждестранните търговци от Венеция, Генуа, Дубровник и франките от Западна Европа?

8. Къде са живеели занаятчиите и търговците?

9. Избройте, колкото можете повече, църкви и манастири в града и околностите му.